

Naslov — Address:
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Henderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Dvajset tisoč članov v J.
S. K. Jednoti je lepo število,
toda 25,000 bi se slišalo še
lepše!

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1870. — Accepted for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925.

No. 45 — ŠTEV. 45 CLEVELAND, O., WEDNESDAY, NOVEMBER 5TH 1930 — SREDA, 5. NOVEMBRA 1930 VOL. VI. — LETNIK VI.

DRUŠTVE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

KRATEK TEDENSKI PREGLED

Schrat Paul Bartel v Waukeganu, Ill., dosedanji podpredsednik J. S. K. Jednote, je glasom pravil avtomatično postal avnini predsednik, ko se je dosedanji glavnin predsednik, sočrat Anton Zbašnik, iz osebnih rokov odpovedal. Podpredsednik postane sosedstva Rose Petich v Ely, Minn., dosedana namestica glavnega podpredsednika. Uradno naznani te izprenembi najdejo člani in drugi strani današnje izdaje Dobe.

V Hiwasota, Pa., se bo vršila večer 8. novembra jesenja veselica društva Napredek. 209 J. S. K. Jednote.

V Strabane, Pa., priredi na večer 8. novembra plesno veselo angleško poslujoče društvo Jefferson Collegians, št. 205 J. K. Jednote.

Enumlaw, Wash., je prijazna farmerska naselbina, kjer prejajo tamkajšna slovenska poslana društva skupne veselice. Taka skupna "hard-time" veselica se bo vršila v Kranjorani na večer 15. novembra. Deluje tudi društvo Bratje Robode, št. 162 J. S. K. J.

V Walsenburgu, Colo., se bo prva veselica mladega angleško poslujočega društva Young American Boosters, št. 6 JSKJ, v nedeljo 16. novembra.

V Ely, Minn., priredi domačo bavo društvo št. 2 JSKJ na 9. novembra. Zabava se bo vršila v Jugoslovanskem mu.

V Jolietu, Ill., v Slovenia dvojni se bo vršil "barn dance" v 19. novembra zvečer. To bavo priredi društvo št. 66 JSKJ, kar je že samo na sebi društvo, da bo prireditve pričetne in zanimiva.

Zenski odsek S. N. Doma v Detroitu, Mich., priredi 8. novembra domačo zabavo v obiskini dvoran na Six-Mile Road.

Opero "Gorenjski Slavček" vizerori samostojni pevski zbor "Zarja" v Clevelandu v nedeljo 23. novembra. Prireditve bo vršila v avditoriju Slovenskega Narodnega Domu na Clair Ave.

Koncert pevskega društva "Bled" v Conemaugh, Pa., se bo vršil v soboto 15. novembra Slovenskem izobraževalnem domu na Franklinu.

Protestni shod proti fašističnu zatiranju slovenskega življa v Julijski Krajini se bo vršil v nedeljo 9. novembra ob popoldne v Hrvatskem narodnem Domu v Sheboyganu, Wis.

Slovenska Narodna Čitalnica v Clevelandu, O., je pričela zbiranjem fonda v pomoč odšemu slovenskemu humorističnemu pisatelju Rado Mursku, ki mora postaran in bolan zavetišča v Mestni ubožnici v Ljubljani.

Dvajsetletno svojega obanca bo obhajala dne 16. novembra Slovenska Narodna Čitalnica v Waukeganu, Ill., z prireditvijo.

ETIOPIJA ALI ABISINJA

PETDNEVNI tedenski delavnik pridobiva vedno več tal. American Federation of Labor priporoča istega na vsaki konveniciji že od leta 1925. Petdnevni tedenski delavnik ima v programu 22 železničarskih organizacij. Priljubljen pol milijona članov A. F. of L. je v posebnih pogodbene po petdnevni tedenskem delavniku. Carleton H. Palmer, eden največjih delodajalcev v tej deželi, je nedavno izjavil, da najboljša pomoci proti brezposelnosti je petdnevni tedenski delavnik. James E. Watson, republikanski vodja v zveznem senatu, in John J. Raskob, predsednik demokratskega narodnega odbora, soglašata, da petdnevni tedenski delavnik brez znižanja plač mora postati splošen in trajen v Zedinjenih državah. Zvezni biro za delavsko statistiko poroča, da se v vseh industrijskih deželah dela v smeri za skrajšanje delavnega časa.

TAJNIK n o t r a n j i h zadev Wilbur je bil nedavno obdelovan, da je oddal važna oljna zemljišča, spadajoča zvezni vladi, v izkoriscanje privavnim družbam. Justični departement je zadevo preiskal in je pronašel, da so baje obdelovitev brez podlage. V obrambo Wilbura se je oglasil tudi predsednik Hoover. Zadevo bo najbrže ponovno preiskaval senatski odsek.

L E T A L S K I POLKOVNIK Charles A. Lindbergh je nedavno preskušal novo svetilno napravo za pristajajoča letala, katero je izgotovila General Electric Co. Po štirih poskusih je Lindbergh izjavil, da je nova svetilna naprava zelo praktična.

ANGLEŠKI PARLAMENT se je zbral k zopetnemu zasedanju. Pri tej priliki je kralj v svojem prestolnem govoru omenil tudi brezposelnost v Angliji, ki je posledica svetovne depresije. Zagotovil je zbornico, da bodo njegovi ministri storili vse, kar je mogoče, da se temu stanju odpomore.

GETULIO VARGAS originalator zadnje revolucije v Braziliji, katera je strogomagliva prejšnja vlado, je postal začasnji predsednik te največje južnoameriške republike. Nova vlada je obljubila, da bo prevzela vse dolgove in obveznosti prejšnje vlade, z izjemo dolgov za naročila po 3. oktobru, ko je bila revolucija začela.

CESAR ABISINJE, Ras Tafari, je bil dne 2. novembra slovensko kronan kot 334. v vrsti dednih vladarjev, katerih rod izhaja baje od modrega kralja Salomona in abesinske kraljice Shebe.

V CANADI ne delajo izjem v carinskih postavah niti za mega kralja. Na Vancouver Merchant's Exchange je nedavno došlo iz Londona dario v obliku slike angleškega kralja z njegovim lastnoročnim podpisom. Uradniki gori omenjene organizacije pa so prejeli kraljevo sliko šele, ko so plačali \$10.50 carine.

Kače klopotače

Kače klopotač je včasih vrst. Klopotač "diamond-back" vrste dosežejo včasi dolgost osem cevljev in več.

O KRIZANTEAH

Pred nekaj dnevi se je z velikim pompon izvršilo kronanje vladarja Etiopije, Ras Tafarija, ki je s tem dne omobil oficijski naslov: "Haile Selassie I., kralj kraljev Etiopije, zmagujoci lev Judeje, izvoljenec božji v cesar."

Etiopija ali Abisinja je na ogromnem afriškem kontinentu edina v resnici neodvisna država, aka ne štejemo zamorske republike Liberije, ki je pod delno kontrolo ameriških finančnih interesov, in Egipta, ki je pod delno kontrolo Anglije. Dežela, ki se nahaja blizu vzhodne obale Afrike, le nekoliko severno od ekvatorja, meri 350,000 kvadratnih milij in steje okrog 10 milijonov prebivalcev. Abisinci so mešanica različnih narodov: Semitskih Abisincev, Somalov, Ara bcev, Črncev in Indijancev. Ime Abisinja (Abyssinia) pomenja mešanico, zato domačini ne marajo tega naslova, ampak se nazivajo Etiopci, državo pa Etiopijo (Ethiopia). V četrtem stoletju po Kristu je bilo v deželi vpeljano krščanstvo in od takrat prevladuje Aleksandrijska cerkev.

Sloška izobrazba v Etiopiji je zelo na nizki stopinji, in industrije ni skoro nikake, razen nekaj primitivnih žag, mlinov in tovarn za milo in usnje. Ljudstvo se največ bavi s poljedelstvom in živinorejo. Po obširnih pašnikih se pasejo včelične črede goveje živine, koz, ovac, konj, mul in oslov. Poljedelci pridelejo največ jemanja, prosa, pšenice in tobača, tuintam pa tudi bombaž, sladkorni trs, hmelj, datelje in grozdje. Glavni produkt dežele pa je kava, ki raste divja, pa tudi kultivirana. Veliki gozdovi v tropičnih nižinah dajejo precej gumija in lepega lesa. Izmed rudnin ima dežela železo, zlato, srebro, bakar, antimon, sol, žveplo in premog.

Etiopci se ponašajo, da izhaja njihova vladajoča dinastija od židovskega kralja Salomona in etiopske kraljice Shebe, ki je bila prišla v Jeruzalem občudovat Salomonovo modrost in bogastvo. Naslavnejši etiopski vladar je bil Menelik II., ki je pred par desetletji pošteno namatil Italijane in postavil svojo deželo na trdno podlagu. Sedanji kralj Ras Tafari, ali kot se zdaj imenuje Haile Selassie, je zastopal tretji sin angleškega kralja, Japonsko brat mikada, Italijo in princ kraljevega soredstva itd. Vlader se je vozil v kociji, katere se je v enako svrhu posluževal bivši nemški kajzer Wilhelm; včelo je isto štiri pare krasnih konj, ki so bili kupljeni v Evropi. Uniforme vladarja in njegovih odličnjakov so bile izdelane od najboljših londonskih krojačev. Mesto Addis Ababa se je za to priliko kar možno izboljšalo s tlakovanimi cestami, električno razsvetljavo itd. Gotove siromašne mestne dele pa so zagradili z visokimi ograjami, da jih slavnih zunanjih gostje niso videli.

Tiskarstvo v Ameriki

Prvi pamphlet, tiskan v sedanjih Zedinjenih državah, je bil "Pierce's Almanac." Izdal ga je Cambridge Press leta 1638 ali 1639. Prvo pravo knjigo je ista tiskarna tiskala leta 1640, in sicer "The Whole Booke of Psalms." Španci v Mehiki in Južni Ameriki so začeli tiskati prve knjige že leta 1540.

Umetna svila

Poroča se, da bo kmalu mogoče izdelovati dobre kakovosti umetno svilo iz luščin podzemskih lešnikov (peanuts). Tovarne na naših južnih državah, ki se bavijo z luščenjem peanutov, imajo vsako leto na razpolago 70,000 ton teh luščin. Dozdaj so s temi luščinami večinoma kurili.

POCENI ELEKTRIKA

Mesto Seattle v državi Washington, ki uživa sloves najbolj zdravega mesta v Zedinjenih državah, ima tudi najcenejšo električno razsvetljavo oziroma energijo.

Mesto že 28 let lastuje in obratuje električne naprave na reki Skagit. Začetna investacija je bila pol milijona dolarjev, ki se je danes vzdignila do 50 milijonov, v bodočih 15 letih pa jo nameravajo povečati še za nadaljnih 25 milijonov dolarjev. Za vse to davkopljevalcem ni bilo treba plačati centa, kajti izdati bondi se obrestujejo in izplačujejo iz čistih dohodkov elektrarne. Ko bo projekt dovršen, bo izdeloval 1,120,000 konjskih sil električne energije, to je več, kot jo producirajo elektrarne na ameriški strani Niagara slapov, dvakrat toliko kot Muscle Shoals, in skoraj tukaj kot jo bodo proizvajale naprave Boulder Dam, kadar bo dogotovljene.

Pretivalci mesta Seattle plačujejo za kilovat električne sile dva in pol centa, medtem ko je povprečna cena za kilovat v Zedinjenih državah skoraj šest centov; v Chicagu plačujejo celo po 10 centov kilovat. Ako bi mestu Seattle plačevalo za električno silo po ceni kot se povprečno plačuje v Zedinjenih državah, plačali bi bili samo lanški leto 12 milijonov dolarjev več kot so.

Električni projekt mesta Seattle, imenovan "City Light," ima kompetenca v neki privatni električni družbi, ki je primorana zniziti cene, kadar jih znizita mestna elektrarna. Kljub temu ima mestna elektrarna 90 tisoč odjemalcev, privatna družba dogovorjena je bila v zadnjem času v javnosti vzbujala mnogo pozornosti.

Prijetje rektorja na ljubljanski univerzi. Po ponovnih volitvah je bil na seji univerzitetnega sveta po novem univerzitetnem zakonu izvoljen za rektorja za dobo 2 let prof. dr. Alfred Šerk. S tem je končno rešeno vprašanje, ki je v zadnjem času v javnosti vzbujalo mnogo pozornosti.

Dim varuje sadje

Kadar v jasnih nočeh pretislana velikanska nasad oranž in lemon v San Joaquin dolini v Californiji, začne sadje reje velike "lampe," ki povzročajo mnogo dima. Ta dim obvladuje sadje pred slano. Avtomatična naprava obvesti sadjarje in čuvanje, kadar temperatura pada na nevarno točko. Na to obvestilo brž pohite v sadovnjake in zapaljivo tam razpostavljeni "kadilnice."

Konec avtomobila

Tisoči obrabljenih avtomobilov najdejo svoj konec v Fordovih tovarnah v Dearbornu. Vse kar je porabnega, gumijevi obroči, žice, usnje, les itd., pobeze s prenjoniranega avtomobila 120 različnih delavcev. Železno ogrodje pa gre v topilnico, kjer se pretopi v surovo železo.

FORDOV PREDNIKI

Oče avtomobilskoga magnata Henry Forda, William Ford, je angleškega pokolenja, dasi je bil rojen na Irskem. Prisilil se je iz Evrope v državo Michigan, kjer je bil 20 let star.

GLASOVI Z RODNE GRUDE

Sred oktobra so v raznih krajih Slovenije ali Dravske banovine vsled deževnih nalinov nastopile povodnji, ki so marsikje napravile veliko škodo.

Mesto že 28 let lastuje in obratuje električne naprave na reki Skagit. Začetna investacija je bila pol milijona dolarjev, ki se je danes vzdignila do 50 milijonov, v bodočih 15 letih pa jo nameravajo povečati še za nadaljnih 25 milijonov dolarjev. Za vse to davkopljevalcem ni bilo treba plačati centa, kajti izdati bondi se obrestujejo in izplačujejo iz čistih dohodkov elektrarne. Ko bo projekt dovršen, bo izdeloval 1,120,000 konjskih sil električne energije, to je več, kot jo producirajo elektrarne na ameriški strani Niagara slapov, dvakrat toliko kot Muscle Shoals, in skoraj tukaj kot jo bodo proizvajale naprave Boulder Dam, kadar bo dogotovljene.

Seveda, številni kandidati so mislili da so poklicani od naroda, ker so napačno slišali in smatrali svojo lastno hvalo za ljubski glas.

Pravijo, da lastna hvala je poneni, in to bo najbrže vzrok, da se toliko te robe porabi v volnih kampanjah.

Kandidatom v volini kampanji sicer ne moremo preveč zameriti, če se poslužujejo samovale, ker nekakšne vrste muničije morajo imeti, in ta je počne. Zato tudi vzamemo samovale kandidata navadno na znanje z mežikanjem in mužanjem. Kadar pa se epidemija samovale prime plebejcev, ki ne "ronajo" za nikak urad, takrat zaduhi po vsej dolini Šentflorjanski po kislici, pasjih vjolicah in dihurjevem zelju.

Mene zabavajo volilne kampanje, ker me spominjajo pripravljanja k poletni nevihti. Zrak je nasičen z elektriko, iz grozec temnih oblakov šwigajo gromske strele, veter nosi po zraku prah, kurje perje in klobuke, včasi lomi celo drevesne veje in prevrača stare planke, potem pa se vlije dež, ki je nekako podoben volitvam sami. Ko je dež došel, včasi pomrli pred njim. Mož ima kljub visoki starosti dober tek in vstane dvakrat ponoven, da kaj zaužije; vidi pa slabu in tudi sluh mu poša. Navadno sedi na svoji postelji, iz sobe pa gre le redkodaj. Na vprašanje nekega novinarja, ali bi rad še dolgo živel, je odgovoril: "Vsa tako dolgo še, da omožim najmlajšo pravnukinjo!" Pri tem je pokazal na leto dni staro dekle, ki jo je pestovala njegova prasina.

Češkoslovaška vlada je imenovala za konzula republike v Ljubljani g. Jožeta Ševčika.

Koroški deželni zbor je sprejet dne 13. oktobra predlog pravne in ustavnega odbora, da se razpusti deželni zbor in izvedejo nove volitve dne 9. novembra t. l. Na seji deželnega zabora je bilo ob enem sklenjeno, da se ustanovi za jezikovno mešano ozemlje na Koroškem stalen kulturni odbor, ki bo podrejen deželnemu zboru in bo varoval posebne interese tega ozemlja. Vsa potrebna sredstva za to ustanovo bodo vnešena v proračun za 1931.

Poročilo, v katerem utemeljuje vlada svoj predlog, pravi med drugim, da gre za obljubo, ki je bila dana slovenskemu delu prebivalstva na Koroškem dne 28. septembra 1920. Zaradi tega sklepa je bil takrat ustanovljen poseben odbor za pritožbe in šolska vprašanja. Dočim je prvi uspešno zaključil svoje delo, je prišlo v šolskem odboru le da priprav za kulturno avtonomijo slovenskih kmetov, ki pa so jo slovenski z

"Nova Doba"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the
SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. VI.

83

NO. 45

Čuvajmo naš ugled!

Menda ni treba posebej poudarjati, kolike važnosti je za vsakega posameznika njegov osebni ugled, njegovo dobro ime. Vsak pošten, odkritosrčen in dobro mislec človek se mora smatrati za ugledno in spoštovanja vredno osebo, brez ozira na to, kakšno pozicijo zavzemata v človeški družbi. Vsak si želi pridobiti dobro ime, vsak si želi isto obdržati. Dobrega imena pa ne bo dolgo obdržal tisti, ki ga krade drugim, kajti tat ne zaslubi dobrega imena. Tat dobrego imena je celo podlejši in nizkotnejši kot tisti, ki krade denar.

Iz tega sledi, da bi morali biti vedno prizanesljivi napram resničnim ali dozdevnim napakam drugih, da jim ne storimo krivice. Saj še sami sebe včasi ne poznamo in ne razumemo, kako bi poznali razmere drugih in motive, ki so jih pripravili k dejanju, katera se nam zde napačna! Poleg tega je dobro tudi včasi pomisliti, da tudi sami nismo brez napak in da z ozirom na to radi vidimo, če so drugi napram nam prizanesljivi.

Izjeme so seveda upravičene, kadar hočemo naše prijatelje obvarovati škode, katero bi jim morda povzročili nam dobro znani podleži in hinaveci. V takem ali v izredno sumljivem slučaju je beseda svarila na mestu.

Ako branimo ugled in dobro ime naših prijateljev, krištimo tudi sami sebi, ker branimo ugled skupine, kateri pripadamo. Vedno pa bi se moral zavedati, da tega ne dosegemo z blatenjem dobrega imena drugih oseb ali skupin.

Gospodarskemu in kulturnemu razvoju ameriških Slovencev vrlo dobro služijo naši Narodni domovi, naše finančne ustanove, naše časopisje, naše trgovine, čitalnice, televadna, pevska, dramska in druga prosvetna društva itd. Vse te ustanove vzdigajo tudi naš ugled med drugorodci. Kdor skuša škodovati tem ustanovam ali jih brez vzroka spravljati v slabo ime, pljuje v lastno skledo, ker hoče škodovati skupini, kateri sam kot Slovenec pripada, dasi morda le v širokem smislu. Udejstvujmo se v ustanovah, kjer nam prilike in zmožnosti dovoljujejo ali ki so našim nazorom najboljše, drugim pa ne nasprotujmo. Pomnimo, da je tudi pri drugih ustanovah, kjer se mi ne moremo udejstvovati, mnogo pošteno mislečih naših bratov po krvi in jeziku, katerim so morda tiste ustanove na svoj način potrebine, in ki na gotov način vzdigajo narod gospodarsko in kulturno. Dobro ime in uspeh vseh ustanov pomeni dobro ime in uspehe za ves narod.

V gospodarskem in deloma tudi v kulturnem oziru so za ameriške Slovence izredno velike važnosti naše podporne organizacije. Precejšnja vrsta jih je, in iz gotovih ozirov je prav, da je tako. Ako bi jih ne bilo toliko kot jih je, bi najbrže nikoli ne bilo toliko naših rojakov zavarovanih za slučaj nesreče in potrebe. Tudi nekaj kompeticije z ozirom na varčno gospodarstvo in postrežbo ne škodi. Ako bodo potrebe bodočnosti zahtevale, da se odvečno številistih strnje v manj skupin, se bo pač to izvršilo. Za enkrat pa te potrebe še ni videti, ker skoro vse napredujejo posamezno.

Na vse slovenske podporne organizacije v Ameriki bi morali gledati kot na nekaj našega. Glavni namen ustanovitve vseh je bil isti: pomagati svojim članom v bolezni in zagotoviti njihovim družinam vsaj nekaj pomoči po smrti člana. V notranjem ustroju in poslovanju se posamezne organizacije med seboj sicer do gotove mere razlikujejo, in baš to je dalo rojakom različnih mišljenj in nazorov priliko, da so se zavarovali.

Naša J. S. K. Jednota je popolnoma nestrankska podpora organizacija, ki ima dobro vodstvo, točno poslovanje in ki beleži stalni napredok v financah in številu članstva. Vsled tega uživa med ameriškimi rojaki tak ugled, da smo lahko upravičeno ponosni nanjo in da jo z mirno vestjo lahko priporočamo. Toda bratje in sestre, bodimo "gentlemen and ladies!" Prav je, da hvalimo našo organizacijo, saj je tega v polni meri vredna, prav je, da smo ponosni nanjo nad vse, toda zaradi tega nikdar ne omalovažujmo drugih bratskih organizacij in nikdar jim ne skušajmo kratiti ugleda in dobrega imena. Bodimo dobri bratje in sestre med seboj in pošteni prijatelji napram drugim. Tako bomo največ koristili J. S. K. Jednoti in na najlepši način širili njen ugled!

Kdor ljubi lepoto narave, ne bi smel prezreti bogastva in preleosti, katero kaže jesen.

Kdor ljubi svoje zdravje, naj izrabi solnčne jesenske dneve in zvišanje telesne odporne sile z gibanjem in izprehodi na prostem, kadarkoli mu je mogoče. Solnce je vir in zakladnica zdravja — in zima bo dolga!

URADNO NAZNANILLO

Članstvu JSKJ tem potom naznanjam, da sem vsled osebnih vzrokov odstopil svoj urad pri jednoti. V smislu jednotnih pravil prevzame urad glavnega predsednika sedajni glavni podpredsednik, s o b r a t Paul Bartel, njegovo mesto pa prevzame namestnica glavnega podpredsednika s e s t r a Rose Svetich iz Ely, Minn.

Naj mi bo na tem mestu dovoljeno, da se najiskreneže zahvalim vsem glavnim odbornikom ter uredniku Nove Dobe za njih kolegialno naklonjenost in bratsko sodelovanje. Obenem se tudi prav prisreno zahvalim celokupnemu članstvu JSKJ za zaupanje, katerega so mi izkazali potom svojih delegatov na zadnjih treh konvenicijah. Bodite vsi zagotovljeni, da sem skušal ves čas svojega službovanja pri jednoti biti točen, pravičen in nepristranski, dasiravno sem bil pri tem prisiljen zanemariti svoje lastne posle.

V osebi novega predsednika bo dobila jednota mladega in agilnega moža, izkušenega in vnetega delavca na polju fraternalizma. Ravnino tako je tuji nova podpredsednica v vseh oziroh kvalificirana za svojo novo službo in oba uradnika priporočam članstvu v vsestransko podporo.

Zelen Jugoslovanski Katoliški Jednoti najlepšo bodočnost, beležim z bratskim pozdravom,

Anton Zbašnik,
bivši glavni predsednik JSKJ.

GLASOVI Z RODNE GRUDE

Nadaljevanje s prve strani

predlog, da se ustanovi kulturni odbor za jezikovno mešane kraje.

Tedni je minilo četrto stoletja, ko je bilo v Beogradu svečano otvorjena najvišja prosvetna ustanova takratne kraljevine Srbije, nova univerza. Pri svetnosti je zastopal Slovenski Matico dr. Ante Trstenjak, ki je v dolgi vrsti govornikov izrazil čestitke v imenu vseh slovenskih prosvetnih ustanov.

V nedeljo 12. oktobra je umrl po dolgem bolehanju v visoki starosti 87 let eden najuglednejših Trboveljčanov, trgovec g. Josip Möll.

Po 30 letih našla svojo mater. V Rumi se je te dni odigral zanimiv dogodek. Žena nekega želesničarja je našla svojo mater, za katero ni vedela že celih 30 let. Marija Banovčeva, sedaj žena kretnika Rajka Borkovca, je bila rojena kot nezakonski otrok. Mati je dala otroka občini v Djakovu, ker ga sama ni mogla vzdrževati. Pozneje je malo Mario vzel za svojo Čiuro Baumgartner in ko je mati neko izpravljala po otroku, so ji rekli, da je Marija umrla.

Marija se je pozneje poročila z želesničarjem Borkovcem. Šele tedni je Marija slučajno zvedela, da živi njena mati kot vdova po želesničkem uradniku. Svidenje materje in hčere po 30 letih je bilo nenavadno gulinjivo.

Iz Zagreba poročajo, da se preddel za gradbo drugega tira na progi Zidani most-Zagreb končana, tako da bo lahko v kratkem razpisana licitacija za izvršitev teh del. Tako bo na vsej progi od državne meje pri Rakenu in Mariboru do Beogradu dvojni tir, če izvzamemo progo Zagreb—Novska, ki je še enotorna, vendar pa ima preko Dugega sela paralelno zvezo. Istočasno z dograditvijo drugega tira med Zagrebom in Zidanim mostom se bo razširil tudi kolodvor Zagreb-Sava, kjer bo kurilnica odstranjena in preložena in kjer bodo zgrajena velika skladišča, dočim bodo sedanja skladišča porušili, da se dotični prostori porabi za razširjenje tirkih naprav.

Ker sem baš pri praktikah, naj

VSAK PO SVOJE
(Nadaljevanje iz 1. strani)

za nekdanje čase priljivo velika stavba, najemniki iste so se menjavali toliko časa, da se je zadnji izselil. Stara slava in sijasta šla po gobe, poslojje pa je bilo mrko, temno in prazno. Pred par meseci so stavbo podali in tla izravnali.

Te dni je zrastla na mestu nekdanje Birkove dvorane lična gasolinska postaja. Kjer se je nekoč iskrilo ohisjo vinice in druge tekoče dobrote sveta, kjer je nekoč kipela idila in duh teložmarin, tam trobentajo danes žejni Fordi in "duhti" gasolin!

V mestnem avtoriju v Clevelandu je pretečeni teden več tisoč ljudi poslušalo izvajanja štirih znamenitih govornikov. Po redu, ki je bil določen potom žreba, je najprej govoril protestantski pastor, za njim katoliški učenjak, potem brezverec-advokat Darlow in končno židovski rabine. Ljudje so pazno poslušali in aplavdirali temu ali onemu. Nikjer se ni pojavilo sovraštvo ali nestrnost. Časi se izpreminjajo na boljše. Pred stoletji ali morda celo pred desetletji bi se bila marsikje takšna skupščina končala s krvavim pretopom ali celo s plamtečimi grmadami.

Splošno se sodi, da je izmed navedenih treh humoristov Murnik najboljši in najbolj priljubljen. Slovenci se radi pobahamo, da smo za čehi najinteligentnejši slovenski narod, toda najizrazitejše predstavnike naše inteligence puščamo, da hirajo in umirajo v pomanjkanju ali v ubožnicah. Tako je bilo nekdaj in tako je zdaj, ko žive Slovenci v lastni narodni državi.

Slovenci bi brez svoje lastne literature ne bili narod vreden imena in bi ne mogli živeti pravega duševnega življenja. Od naših pisateljev in pesnikov zahtevamo umotvorov, jezikovnih lepot, pouka in razvedrilna, plačujemo pa se s črno nehvaležnostjo.

Naj Rado Murnik je vse življenje služil materi domovini s peresom, ki se je iskrilo v dobroj, zdravem, porečnem in solnčno veseljem humorju, ki je razvedril v razveselil tisoččetra. Vsek razumen človek ve, da je razvedrilo prav tako potrebno za duh in telo kot zdrava, tečna hrana. Slovenci imamo radi razvedrilo, ljubimo šalo in humor, zavedamo se, da jih je med nami silno malo, ki bi mogli na lep način proizvajati, kadar pa pride do hvaležnosti in plačila, smo največji pusteži in stiskala.

V starokrajskih listih sem čital, da je neki hrvatski ali srbski kmet kupil od svojega soseda njegovo ženo za sto dinarjev, kar je malo nad dva dolarja po ameriški veljavni. Kupec pa se je kmalu prepričal, da je napravil slabu kupčijo in jo ta zožen dokumentiral na koži kupljene žene. Končno besedo bo imelo sodišče, kjer bo kupec žene vsekakor takratko vlekel. "Šika se mu! Kaj pa je mislil, bedak da bo dobil za dva dolarja!"

Starinoslovec, ki študira egiptovske izkopnine, so našli žgane lončene ploščice, na katerih je zapisano, da so že stari Egipčani kupovali razno blago obroke in da so prisegali pri svetih bikih v vseh bogovih, ki bivajo v njih. (Čudne muhe so imeli starci egiptovski bogovi, da so si izbrali take jerperge!) To je bilo pred več tisoč leti, pa je kralj prečkal, da je napravil slabu kupčijo in jo ta zožen dokumentiral na koži kupljene žene. Končno besedo bo imelo sodišče, kjer bo kupec žene vsekakor takratko vlekel. "Šika se mu! Kaj pa je mislil, bedak da bo dobil za dva dolarja!"

Starinoslovec, ki študira egiptovske izkopnine, so našli žgane lončene ploščice, na katerih je zapisano, da so že stari Egipčani kupovali razno blago obroke in da so prisegali pri svetih bikih v vseh bogovih, ki bivajo v njih. (Čudne muhe so imeli starci egiptovski bogovi, da so si izbrali take jerperge!) To je bilo pred več tisoč leti, pa je kralj prečkal, da je napravil slabu kupčijo in jo ta zožen dokumentiral na koži kupljene žene. Končno besedo bo imelo sodišče, kjer bo kupec žene vsekakor takratko vlekel. "Šika se mu! Kaj pa je mislil, bedak da bo dobil za dva dolarja!"

Lišti poročajo, da je bilo v obretni procesiji bolgarskega kralja in italijanske princeze Navahrinoc, "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, čitali njegove novele v "Ljubljanskem Zvonu" in pozno njegovega "Grogo" in "Hčer grofa Blagaja" ter "Matajavega Matijo" in se smejalji gospodu "Bucku" ter čitali "Na Bledu" in se še veseli knjig "Navahrinoc," "Znanci," "Jari Junaki," "Loveci," "Ilustrovanem Tedniku," "Kurentu" in drugi, č

NEW ERA SUPPLEMENT

Edited by Louis M. Kolar.

Current Thought.

THE FAIR SEX

What makes the lodge meetings colorful and attractive? Is it that makes these meetings inviting, perhaps fascinating? Who is it that gladdens the hearts of the members and entertains? The girl members, of course.

The most successful lodges of any fraternal organization those that contain a sufficient number of the fair sex. By most successful is meant those that accomplish the purpose for which fraternal lodges have been organized, that of uniting externally male and female persons for their social, intellectual and moral welfare.

No entertainment committee is complete without its roster girls. After the lodge meeting the fair sex pass refreshments, they are best adapted in that line of work. In carrying out many details necessary when a dance is held or the like, invariably sees a number of the fair sex doing their share work.

Girls Are Backward in Athletics

But in athletics the girl members of our Union seem somewhat backward. For some inexplicable reason they are possessed with inferiority complex, the bugaboo of many individuals, including both male and female.

At our first Athletic Conference held in Cleveland, O., on Sept. 12 and 13 the delegates were strongly in favor of awarding cups to state championship teams. It was decided to award a cup to each state championship team composed of girls in any line of sport, provided that two or more lodges participated in one state.

Some lodges have maintained girls' teams in the past. The Basketeers, subsidiary club of Lodge No. 120, Ely, Minn., had a basketball team organized last season, as did the George Washington Lodge, No. 180, Cleveland, O. This year lodges of Pennsylvania, Ohio, Illinois and Minnesota have already signed their intentions in coming through with girls' basketball teams.

The South Slavonic Catholic Union will endeavor to impress the public with the fact that the male and female members have equal representation in athletics. At one time the public considered a girls' athletic team a disgrace; but those days are gone. In this age of suffrage and modern development a girls' team looked upon with admiration, as it is understood that moderate exercise keeps the body fit.

Which lodge will have the distinction of being the first to win a state championship and receive a loving cup from our Union?

Judging from experience with several lodges, girls are go-getters for new members, and can interest and be interested in the fraternal work much more readily than the young men. Perhaps the girls are quicker to grasp the advantages offered by the South Slavonic Catholic Union and are ready to tell their friends about the work carried on by our organization.

Boosters Hit 1046

We Arrest Thousands Punish Few

Cleveland, O.—Along came Collinwood Boosters Lodge bowling team (No. 188, SSCU) to take the leadership for single game high in the Inter-Lodge League of Cleveland, O., by bowling 1046, and taking first place away from the George Washingtons, who had bowled 1043 previously. But the Betsy Ross (No. 186, SSCU) copped three games out of three from Boosters; the second game close, the Betsy Ross nosed out by a slim margin of one point.

Just glance at the scores below and you will be convinced that Cleveland S.S. C. U. lodge teams have some excellent performers.

COLLWOOD BOOSTERS
Laurich 155 221 204
Elliott 183 214 228
Laurich 137 157 213
Krall 180 153 222
Oberstar 187 142 179

Totals 842 881 1046

BETSY ROSS
Seilnikar 149 210 169
Kovitch 203 180 131
Andel 176 179 159

Kovitch 194 163 153
Rufca 201 156 175

Totals 923 888 787

George Washington Lodge (No. 180, SSCU) took three games from the Comrades (NPJ) and also knocked the apples for 1020 for single game performance. The first game was rather close, but the next two saw the cherry tree. The Basketeers win by comfortable margins. E. Kovitch was individual high with his 234. C. Pechonick, otherwise known as "Landy," regained his old stride knocking the pins for 179,

Totals 863 1020 940

COMRADES

Turk 188 189 159

J. Fifolt 154 137

J. Alich 147

Smole 181 214 189

F. Fifolt 152 181 171

B. Alich 209 145 191

Retain First Place

Win Two, Lose One by 4 Pins

Joliet, Ill.—Bowling quintet of SS. Peter and Paul Society (No. 66, SSCU) stepped out and copped two games out of a series of three from the Hinz Bakery, and lost the third game by a margin of four points, Wednesday, Oct. 29, on the Rivals Club Alleys.

Thus they retained their hold on first place in the West Side League. Frank Ramutto led the team with a 199 average for the evening. Horwath, who led the entire league last season for individual honors, has been missing from the lineup on account of injuries to his leg sustained some weeks ago. But he was out pulling for the team Wednesday and reported his leg to be improving and will be on duty for the next series of Nov. 5 with the Waysiders.

Below are the scores:

J. S. K. J. NO. 66			
Gregorash	174	154	179
Ramutta	188	219	191
Bluth	159	149	163
Kobe	150	212	180
Kubinski	176	177	173
Totals	847	911	886

HINZ BAKERY

Chikytes	186	186	188
Steiner	162	163	184
Halweg	149	161	149
Hinz	175	169	170
Fedo	149	177	199
Totals	821	856	890

(No. 188, SSCU)	bowling team	leads the Inter-Lodge League of Cleveland, O., for three-game high, having rolled 1046 last Sunday, Nov. 2.
-----------------	--------------	---

The newly organized Industrial Indoor Baseball League will begin playing on Nov. 10 at the Farragut Gym. Ten industries have entered teams thus far and include a number of Slovenian players. The first round of play will be a qualifying round, at the end of which the leading teams will play for the major title and the teams in the lower standing will play for the championship of the second division.

J. L. Jevitz Jr.

Collinwood Boosters Lodge (No. 188, SSCU) bowling team leads the Inter-Lodge League of Cleveland, O., for three-game high, having rolled 1046 last Sunday, Nov. 2.

Jeanette Sterle has been appointed to the position of librarian of the Civic Opera Guild of Cleveland, O. Miss Sterle has appeared in numerous performances sponsored by the Guild.

Frankie Doljak, Slovenian baseball player, has signed with the Detroit Tigers of the American League for the year 1931. At the close of the 1930

ATHLETIC BOARD OF S. S. C. U.

Chairman: F. J. Kress, 204 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vice chairman: J. L. Zortz, 1657 E. 31st St., Lorain, O.
Joseph Kopler, R. D. 2, Johnstown, Pa.
J. L. Jevitz Jr., 1316 Elizabeth St., Joliet, Ill.
Anton Vessel, 2103 Deswell Ave., St. Paul, Minn.

BRIEFS

Singing Society Zarja of Cleveland, O., will present the opera "Gorenjski Slavček" in the Little Theater of the Public Hall, Nov. 30, which will be given in connection with the Cleveland Plain Dealer Theater of Nations series. On Nov. 23 this opera will be offered to the Slovenes in the Slovenian National Home.

Tury Oman, playing half-back on the Wisconsin football team, suffered a cracked jaw in a grid practice recently.

A Box Social, novelty in the way of lodge entertainments, will be given by the Jefferson Collegians Lodge (No. 205, SSCU) of Canonsburg, Pa., sometime during November.

Collinwood Boosters Lodge (No. 188, SSCU) bowling team leads the Inter-Lodge League of Cleveland, O., for three-game high, having rolled 1046 last Sunday, Nov. 2.

Jeanette Sterle has been appointed to the position of librarian of the Civic Opera Guild of Cleveland, O. Miss Sterle has appeared in numerous performances sponsored by the Guild.

Frankie Doljak, Slovenian baseball player, has signed with the Detroit Tigers of the American League for the year 1931. At the close of the 1930

BOX SOCIAL

Collegians Extend Invitations

Canonsburg, Pa.—Station SSCU on the air with Jefferson Collegians Lodge (No. 205) broadcasting.

A special announcement will open up the program. During the month of November the Collegians will hold a box social, the proceeds of which are to be used in defraying expenses for the lodge's baseball team. It is sincerely hoped that members of other S. S. C. U. lodges in Canonsburg and vicinity will attend and thus exchange acquaintances.

Further particulars on the box social will appear in later issues of the New Era Supplement.

All girl members and their friends wishing to assist us with the detail work are urgently requested to do so.

The lodge as a whole will be very grateful for all assistance received. Just get in touch with the undersigned.

Ann Retzel, Secretary,
535 Highland Ave.,
Canonsburg, Pa.

The secretary also wishes to notify the members of Jefferson Collegians to pay up their dues by the 25th of each month. Station SSCU is now signing off.

By Any Other Name

Irate Father: I can see right through that chorus girl's intrigue, young man.

Lovesick Son: I know, dad, but they all dress that way nowadays.

season Doljak was given a chance to show his wares with the club and came through with flying colors.

Comrades Lodge (No. 193, SSCU) bowling team of Waukegan, Ill., will meet Zvon Lodge quintet (No. 70, SSCU), Nov. 29, at the Waukegan Recreation Rooms.

To The Members of Comrades Lodge, Number 193, S. S. C. U., of Waukegan, Illinois.

The title of "The most active lodge of the South Slavonic Catholic Union in athletics" goes to you for your active participation in the four major sports—hard baseball, playground baseball, basketball and bowling.

And well do you deserve this title, for every year finds the Comrades Lodge teams acquainting the public with the South Slavonic Catholic Union, and indirectly informing it of the work of our Union. This has been accomplished in the many contests encountered with teams of different cities and with home teams.

Your lodge was the first to bring a championship to our Union.

You are the leaders in the athletic movement and we sincerely hope that you continue to take such active interest in sports. Leadership is paramount in our Union, as it induces other lodges to do likewise. You have established a precedent, have shown that it is possible to secure the co-operation and backing of the members.

Other lodges can turn to you as a guiding star in the organization of lodge teams and profit by your experience.

One member of your lodge stands out brilliantly in bringing the activities of the Comrades before the public eye. He is John Petrovic, manager of athletics and treasurer of the Comrades. Articles signed by him have appeared regularly in the new Era Supplement for the past two years.

Comrades! We are proud of you and take great pride in looking over your accomplishments for the past two years.

Delegates to the first Athletic Conference, held in Cleveland, O., Sept. 12 and 13.

(Passed unanimously following the suggestion of Bro. Kolar; motion made by Bro. Jevitz Jr.)

It Isn't the Lodge,

If you want to be in the kind of a lodge
Like the kind of a lodge you like,
You don't have to slip your clothes in a grip

And go on a long, long hike.
You'll only find what you've left behind,

For there's really nothing new:
It's a knock at yourself when you knock your lodge,
It isn't the lodge—it's you.

Good lodges are not made by men afraid,
Lest somebody else get ahead;
If everyone works and nobody shirks

You can raise a lodge from the dead.
And if while you make your personal stake,

Your neighbor can make his, too,
Your lodge will be what you want to see,
It isn't your lodge—it's you.

F. J. Kress,
Vice President, Pittsburgher Lodge.

Union Job Insurance

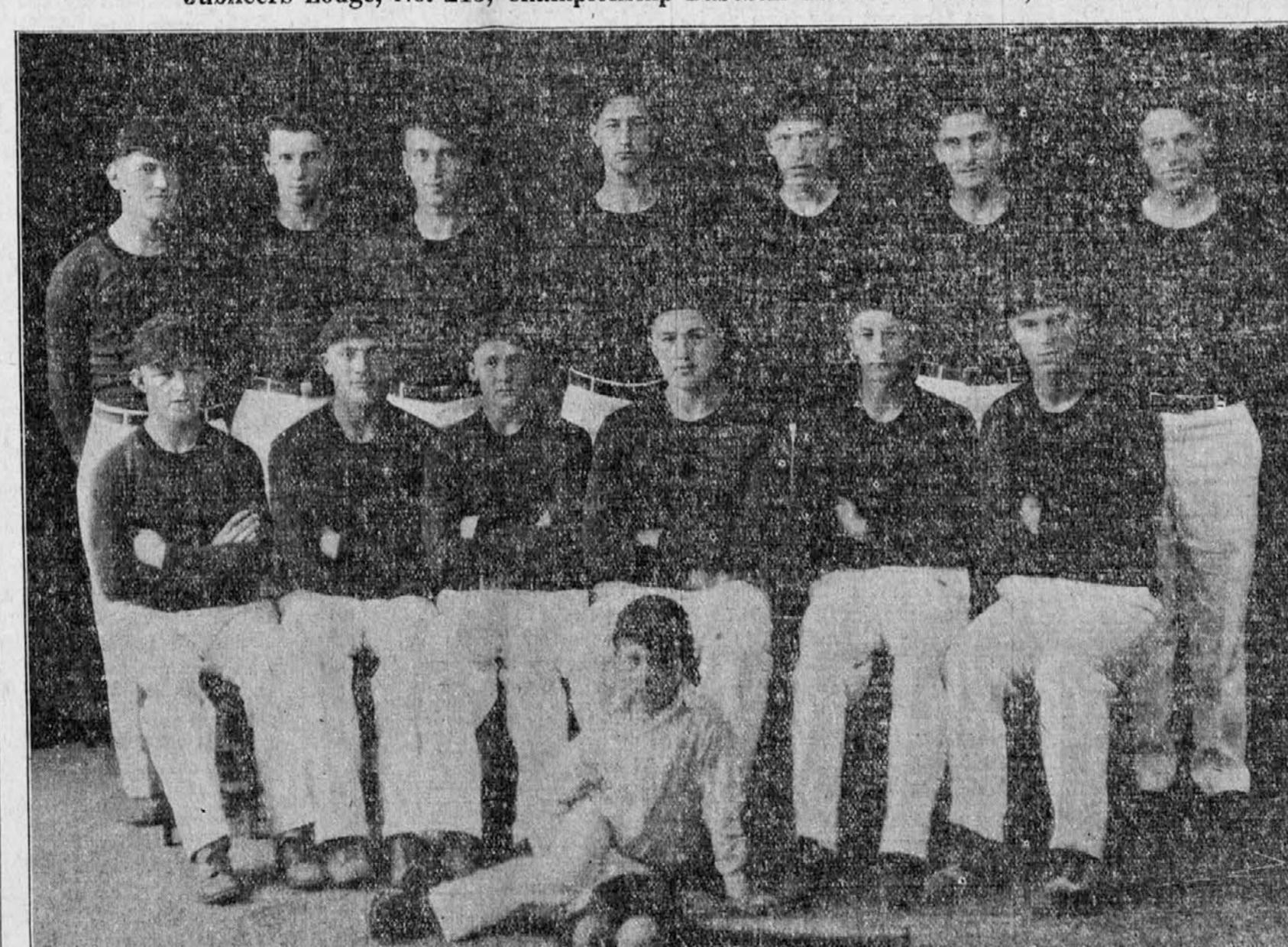
Back in 1922 the Amalgamated Clothing Workers of America, acting with other labor bodies, endeavored to persuade the Legislature of Illinois to provide a system of unemployment insurance. They failed.

So the Amalgamated determined to do something for itself in that direction. It set up a fund of its own in Chicago. Later extending it to Rochester and New York. During the six years the plan has been operating more than \$6,000,000 has been distributed.

"Today on every side discussions are going on regarding the importance of unemployment insurance in an industrial system which fails to give men and women work when they not only need work but must starve if they do not get it," says The Advance, organ of the Amalgamated. "While this discussion is going on we are preparing in three of our markets to distribute unemployment funds between now and Dec. 1 of over \$700,000."

Clothing workers have had less work than for many years. But they have insisted that their wage scale remain as before, and part of these wages has gone into the insurance fund.

The experience of the Amalgamated shows what a well organized body of workers can do, and points the way for other groups pending the time when unemployment insurance systems become general as they inevitably must.

Seated, left to right: Janezich, Pergol, Pechonick, Centa, Range championship.

Janezich, Dren. Foreground: Mascot Hiti.

Standing, left to right: Pogorelec, Logarther, Kochavar.

Gornik, Bodach, Logather, Giannini.

Jubileers Lodge, No. 215, S. S. C. U., of Chisholm, Minn., lost but one game during the entire season, and thus annexed

the fraternal championship of Chisholm and the Mesaba Iron Range.

first year of existence.

Minutes of the S. S. C. U. Athletic Conference

Held in Cleveland, O., Sept. 12 and 13

(Continued From Last Issue.)

A debate took place on baseball in which Bros. Vessel, Jaklich, Zortz and Kopler participated. It was suggested that schedules for inter-state contests be drawn up by the Athletic Board on some future date. Bro. Jevitz spoke on fostering baseball. The following lodges have hard baseball teams organized for the next year. Jefferson Collegians, No. 205 of Cannonsburg, Pa.; National Star, No. 213, of Conemaugh, Pa.; Napredak, No. 132, of Euclid, O.; St. Aloysius, No. 6, of Lorain, O.; Comrades Lodge, No. 193, of Waukegan, Ill.; and Jubileers, No. 215, of Chisholm, Minn. These lodges are strongly urged to engage themselves in inter-lodge contests. Other lodges are also encouraged to form baseball teams. The following lodges have playground baseball teams organized for the year 1931. George Washington, No. 180, of Cleveland, O.; Collinwood Boosters, No. 188, Collinwood, O.; Comrades, No. 193, of Waukegan, Ill.; Illini Stars, No. 211, of Chicago, Ill. These lodges are also strongly urged to engage in inter-lodge contests. Formation of more playground teams was encouraged. Jubileers, No. 215, of Chisholm, Minn., may have either a playground or a hard baseball team for the year 1931, and together with the neighboring lodge, such as lodge Arrowhead, No. 184, of Ely, Minn., should encourage formation of teams and indulge in inter-lodge contests.

In conclusion, the delegation was strongly in favor of having baseball, both hardball and playground, featured as a sport for the coming season, 1931. Prizes for sectional and national baseball champions, lodge teams, and the financing of transportation expense incurred by visiting teams was postponed until the next meeting of the athletic conference.

The delegation discussed various lines of sports, such as tennis, golf, horseshoe, etc., and all were in favor of more active participation.

Bro. Kolar suggested that the Comrades Lodge, No. 193, of Waukegan, Ill., should go on record of the athletic conference for their active participation in hard baseball, playground baseball, bowling and basketball during the years 1929 and 1930. Bro. Jevitz made a motion that a letter of appreciation for the active participation in sports be published in the New Era Supplement in the name of the athletic conference.

Recess of one hour followed in order to have a group picture taken of the entire delegation. Recess started at 3:30 p. m.

Meeting was opened by chairman Kolar at 4:30 p. m. A letter from Labor Sports Union of America was read by the recording secretary, Bro. Vessel, and the matter referred to the Athletic Commissioner Bro. Kolar for consideration and action on a later date.

A DISCUSSION ON WAYS AND MEANS OF OBTAINING NEW MEMBERS TOOK PLACE. Bros. Kress, Jevitz, Zbasnik and Vessel took part in the discussion. Bro. Jevitz made a motion that placards be printed containing the many attractive features offered by the South Slavonic Catholic Union, as provided in the constitution and by-laws. Motion carried. These placards are to be distributed to the various lodges of our Union, and hung in the lodge rooms.

Bro. Kress made a motion, seconded by Bro. Kopler that a resolution be drawn up and presented to the Supreme Executive Committee requesting that letters be sent to all secretaries of senior lodges appealing to the membership to permit and encourage the younger members to form English-speaking lodges, and sport clubs, and NOT to discourage the younger members from joining the English speaking groups. Bro. Vessel made a motion, seconded by Bro. Zbasnik that a resolution be drawn up and presented to the Supreme Executive Committee requesting them to send a proper representative to all such places where there is a possibility of organizing new lodges. Motion was carried.

Bro. Laurich made a motion, seconded by Bro. Zbasnik that pledge cards be printed and distributed among the lodges. These pledge cards are to be used to induce outsiders to become members and thus secure candidates for the individual lodges.

A committee of three including Bros. Zbasnik, Jevitz and Kolar were to take care of the details necessary in the printing of the placards and the pledge cards. This committee was referred to as the placard and advertising committee.

It was moved by Bro. Kress, seconded by Bro. Jaklich that the rules and regulations be accepted as read in the corrected form. Motion carried unanimously.

Bro. Laurich made a motion, seconded by Bro. Polaski that the rules and regulations as adopted be printed in a small booklet form. Motion carried. It was further suggested by Bro. Laurich that the different phases of insurance and benefits offered by the S. S. C. U. be also published in the booklet. Bros. Zbasnik, Kopler, Kress, Vessel, Kolar and Jevitz made various suggestions for other attractions to be included in the booklet. This matter was referred to the placard and advertising committee. Motion was made by Bro. Kress, seconded by Bro. Polaski that the name of the members of the Athletic Board be published in the book of rules. Motion carried.

It was moved by Bro. Laurich, seconded by Bro. Jevitz, that the names of the Athletic Board members be published in the New Era Supplement in every issue. Motion carried.

Bro. Zbasnik made a motion seconded by Bro. Jevitz that appreciation be given in the form of a resolution to the various newspapers containing reports of the athletic conference. These resolutions are to be sent to the Cleveland Journal, American Home Junior, Enakopravnost, Ameriška Domovina, Cleveland Press, Cleveland Plain Dealer, and the Cleveland News.

Upon the motion of Bro. Kress seconded by Bro. Vessel a rising vote of thanks was given to Bro. Zbasnik, our Supreme President, and Bro. Kolar, our Athletic Commissioner, sponsors of the conference. A vote of thanks was given to the members of the visiting Supreme Executive Committee consisting of Bros. Perdan, Balkovec, Kumse, and Laurich who acted in both capacities, that of a delegate and a member of the Supreme Executive Committee.

Bro. Zbasnik encouraged the delegation to correspond with the Athletic Commissioner, Bro. Kolar, and to submit articles to the New Era Supplement. Short talks were given by Bro. Kolar and Bro. Zbasnik urging cooperation between members, greater agitation in the interest of the Union, and to promote good sportsmanship among lodges. Meeting was adjourned at 6:30 p. m.

Louis M. Kolar, chairman,
F. J. Kress, vice-chairman,
Anton Vessel, recording secretary.

Comrades' Most Valuable Player

Steinmont Photo

ALBERT "BIFF" KORENIN

Albert "Biff" Korenin, most valuable player of the Comrades Lodge highly touted baseball team of Waukegan, Ill. During the 1930 season "Biff" scored 28 runs, connected for 42 safe hits at 118 trips to the plate for an average of .356, and boasts of a .987 fielding average.

Albert Korenin, better known to his teammates as "Biff," starred at his regular position at center field, but owing to his fleetness and wonderful throwing arm was shifted to all positions on the team in emergencies. "Biff" Korenin is the captain of the Comrades' much talked of challenge bowling team.

John Petrovic, Comrades Lodge, No. 193, S. S. C. U., Waukegan, Ill.

PROBLEM

Dr. Calvin Bridges of the California Institute of Technology announces certain discoveries with respect to sex control. He makes no claim that they ever can or will be applied to human beings.

Indeed, he seems to think that they indicate such a hopelessly complicated mechanism as eliminates the possibility of sex control through any artificial process. The question this raises, however, is still intriguing. Suppose we could control the sex of our children, what would we have gained?

On the other hand, what a terrific responsibility would we not face, not only from an individual but from a social standpoint. In the final analysis—to whom would we delegate the privilege of determining whether male or female offspring were most needed? Would it be left to the parents, a board of experts or popular election?

Off Our Notion Counter

Here are a few of the addictions Uncle Sam sold abroad last year along with the staples with which he supplies the world:

False teeth, \$1,267,953.
Bathtubs, \$763,717.
Playing cards, \$705,881.

Rouge and lipstick, \$812,233.
Bulls, 2,196 of them, \$297,663.

Phonographs, \$7,860,337.
Phonograph records, \$4,333,731.

Fly paper, traps and swatters, \$89,578.

Oyster shells, 42,749 tons, \$443,789.

Rubber bathing caps, \$389,316.

Join the S. S. C. U.

This concludes the minutes of the Athletic Conference held in Cleveland, O., Sept. 12 and 13. The contents were rather lengthy, but it was the only way in which the entire membership of our Union could be informed on what transpired at the conference. It also shows that the delegation was earnestly striving to accomplish much in the two days allotted it. Each delegate had loads of ideas and plans on what should be done for the athletic department of our Union, and it was only after much heated debating that the delegation assimilated and adopted the plans set forth in the minutes.

Human Beings

Not long ago a little girl ran crying and protesting to her mother.

"What's the matter, Nancy?"
"Brother (he was nearly double her own four years) has been calling me names."

"What did he say?"
"He said I was a little human being," wailed Nancy. Her mother admitted that this might sound pretty terrible, but went on to explain its real meaning.

Many of us, though we know to be sure that we are human beings, seem often to forget that the other fellow is, particularly if he is of a different color, has different customs and dress, or speaks a different language. We call him "Wop" or "Greaser" or "Kike" or "Nigger." We forget that he is up against the same kind of problems as ourselves, is moved by the same desires and aspirations, is trying, too, to make some kind of terms with the adventure of life.

How irrelevant the matter of birthplace is in "the quest for certainty." Whether it was Illinois or Indiana or Yugoslavia or Russia or China seems of relative unimportance in a world where man still seems so much of an alien. In light of the common struggle to find out what the significance of life is and to realize our human possibilities, the fears and prejudices and divisions which separate us, seem strangely tragic and pathetic.

Yet, however, disappointing present assumptions of racial superiority and obsessions of nationality may be, we have only to look back to primitive man to realize how far we have already come on the road to co-operation and understanding. We are in the minds of a great adventure of the spirit. Against countless obstacles man is step by step fighting toward a world-wide unity and understanding—a larger loyalty. The issue is not the welfare of a part, but human advance as a whole. We are human beings, even before we are Americans, Frenchmen or Italians.

As Robert Briffault writes in his eloquent and profound "The Making of Humanity": "In the progress of evolution races and nations count for no more than do individuals. Like individuals, races, empires, civilizations pass away, but humanity proceeds onward. The issue is human advance as a whole, and as it moves we set the separate currents tending more and more to fuse into broader confluent streams. For progress is marked not by forward motion only, but by an ever increasing expansion, continuously tending toward the inclusion of the entire race within the widening circles of an organized correlated growth, toward the creation not of brilliant civilizations and pre-eminent cultures, but of a greater and higher humanity."—The Interpreter, F. L. S.

In submitting articles to the New Era Supplement some contributors mention only the days of the week, and fail to specify the exact date.

For instance, if your lodge team has played a game last Sunday, be sure to write down "Sunday, Oct. 26," and if this team is to play another game the next Sunday be sure to inform the readers by writing down "Sunday, Nov. 2." It is insufficient to merely write "last Sunday" and "next Sunday."

Also remember that the New Era is printed on Wednesday of each week, and not the day after you have submitted the article. If you happen to sit down Friday evening to write an article commenting on what your lodge team will do the following Sunday, and which article will appear in the Wednesday's issue following, bear in mind that it will confuse the reader when he reads about preparations for the game that has already been played.

In such an instance it would be better to report only the results of the game and omit the rest.

Below are the scores:

Bowling Teams

All Lodges Should Organize Teams

Will your lodge engage in athletic activities? Will it sponsor teams in any line of sport? Some members will say that it takes too much money to organize and maintain athletic teams. This is true only in certain branches of sport, such as hard baseball.

Certainly any lodge can well afford to organize a bowling team. Members of the team can pay for their own games, while the lodge should be able to purchase shirts for them with the name of the lodge lettered on the back.

Sports offer such excellent means to increase the membership of a lodge. It shows to the outsiders that such a particular group is very much alive and doing things. The members themselves realize a certain amount of satisfaction in rooting and cheering for their team, all working for a common cause.

The blood just tingles in an individual who becomes really interested in a lodge team, as he is vitally interested in the outcome of all games.

How many bowling teams can the S. S. C. U. lodges muster for the coming season? At the next meeting of your lodge bring the matter of bowling for discussion and if the majority of members are in favor then select a manager and captain who will take care of the necessary detail work.

Write to the New Era Supplement about your plans for the bowling teams.

Comrades Gather 2849 Points in Series

New English-Conducted Lodge

A joint meeting of S. S. C. U. lodges in Export, Pa., and vicinity was held Nov. 5 for the purpose of organizing a new English-conducted lodge. Joseph Kopler is organizer. Details concerning the meeting will be forthcoming in next week's issue of the New Era.

Specify Dates

In submitting articles to the New Era Supplement some contributors mention only the days of the week, and fail to specify the exact date.

For instance, if your lodge team has played a game last Sunday, be sure to write down "Sunday, Oct. 26," and if this team is to play another game the next Sunday be sure to inform the readers by writing down "Sunday, Nov. 2." It is insufficient to merely write "last Sunday" and "next Sunday."

Also remember that the New Era is printed on Wednesday of each week, and not the day after you have submitted the article. If you happen to sit down Friday evening to write an article commenting on what your lodge team will do the following Sunday, and which article will appear in the Wednesday's issue following, bear in mind that it will confuse the reader when he reads about preparations for the game that has already been played.

In such an instance it would be better to report only the results of the game and omit the rest.

Fond of Everything

Jim: Had a new girl out last night.

Joe: What's she like?

Jim: Like? Say, she likes everything—steak, mushrooms, potatoes, lobster salad, pie, ice cream—better ask what doesn't she like?

While attending the dance, we met a charming Miss Mamie Jurecic, member of the Lodge Zvezda (SSCU) of Chicago, Ill.

By the way, Miss Jurecic, don't forget to attend the Comrades'

Comrades' Ace

Steinmont Photo

ANDY "SPEED" SKOFF

Andy "Speed" Skoff, member of the Comrades Lodge challenge bowling team of Waukegan, Ill., considered as one of the best keglers of the South Slavonic Catholic Union, needs very little introduction. Last season Andy "spilled" the maples for a remarkable average of 194. Considering the fact that two-thirds of the Comrades' match games were rolled on out-of-town alleys one must admit that "Speed" Skoff has done exceptionally well. The team boasts of a 904 average.

John Petrovic, Comrades Lodge, No. 193, S. S. C. U., Waukegan, Ill.

Placards Will Advertise Our Union

Placards, approximately 24 inches in length and 20 inches in width, containing the many feature benefits offered by the South Slavonic Catholic Union, will be published and distributed among the lodges. Such was the recommendation passed upon at the S. S. C. U. Athletic Conference held in Cleveland, O., on Sept. 12 and 13.

John L. Jevitz Jr. of Joliet, Ill., was the sponsor of the placard idea and due credit must be given him.

What sections of the Constitution and By-Laws of the South Slavonic Catholic Union would you suggest should be included on the placard? Just glance through the By-Laws and submit your ideas on the matter.

Placards are an excellent form of advertisement for our Union, and by making it as attractive as possible will add to its value. Therefore, the entire membership is requested to submit ideas on the placards. The finished product will express the opinion of the membership as a whole, and for that reason the assistance is urgently solicited.

Just glance through the By-Laws and pick out the sections you think would be best suitable. Then submit your opinion to the New Era Supplement.

dance on Nov. 29—"with bells on."

On Saturday, Nov. 29, 7 o'clock sharp, at the Waukegan Recreation Rooms, the Lodge Zvezda bowling team of Chicago, Ill. (SSCU), will meet the Comrades' "crack" pin five in a special match game. We hope that the visitors will also be represented by a girls' bowling team. How about it, boys?

While we're on the subject, the Comrades wish to take this opportunity to invite John L. Jevitz Jr. and his bowling quintet to a bowling match game for Saturday, Nov. 29, at Waukegan, Ill. How about it, Bro. Jevitz?

A dance at the Slovenian National Home will follow the bowling contest. Let's go!

John Petrovic, No. 193, S. S. C. U.

DOPISI

Enumclaw, Wash.
iz Washingtona se le redaj kdo oglasi z dopisom, to sem se jaz odločila, da zonkrat napišem par vrsticem, kako se imamo.

Delom gre še vedno slabo, spamo, da bo kmalu boljšaj naš predsednik Hoover da se prosperiteta bliža, mi farmerji jo težko priča, kajti čas je, da se tudi kaj izpreobrne. Vse, kar smo, moramo skoro zapraviti, za tisto, kar mi smo, pa ne opazimo skoro znižanja v ceni. Oh toliko je pa vseeno, da nam lačnim biti. Krompir-korenja bomo že toliko prida ne bomo stradali, če po sreči.

Če je čase smo bili farmerji posljeni. Treba je bilo postati predstavljevalec pod streho, da pa se imamo dosti do Naša mala naselbina povsedno bolj živahna. Ne smimo ustanoviti tukaj klub, imenuje "Farmers & City Club of King County."

Dobro bi bilo, da bi se za to bil komaj dobro ustavljalo, pa že steje okrog 80. Ko so drugorodci izvezeli smo organizirani v klubus takoj začeli bolj vpočeli, kar se je že pri zadnjih treh volitvah pokazalo. V rezultatu je moč.

Krain-dvorana ima le počitka. Na večer 15. novembra zopet živahno v nji, vsa tukajšnja slovenska društva priredijo tako jaz sem pripravljen po jesensko veselico ali "stimate" ples. Vabljeni so tudi iz bližnje in daljne da nas posetijo na tej, katera naloga bo, da režene misli na "hard Gostom bodo na razpolokusne kranjske klobase inovinsko pravico v zeleni Washingtonu), izvrstna in druge dobre.

zaključim ta dopis, da bi bilo umestno, da im na kranjske klobase in na našo veselico tudi g. Ščiprav dvomim, da vabilo vpoštevano. Kot iz raznih poročil, tudi v krajih uspevajo kranjske, kar se pa veselicu tudi menda nikjer ni toljivo Clevelandu. (Res, tako gosto, da človek skoro ne veljiva vmes vtaknili. urednika.) Pa naj mu vabilo vsaj v dokaz, da se tu na skrajnem severovzhodnih spominjam, kot on rad spominja zeleneshingtona. —

Jurij Previč, član dr. št. 116 JSKJ.

New Duluth, Minn.

Članom in članicam društva Sv. Srca Jezusa, št. 128 JSKJ sporočam, da je bilo na zadnjem mesečni seji sklenjeno, da se premesti društvene seje s tretje na DRUGO NEDELJO v mesecu. Vse članstvo naj torej vpošteva, da se bodo v bodoči vrošile naše redne društvene seje DRUGO NEDELJO v mesecu ob dveh popoldne.

Pozivljam vse člane, da se udeležijo prihodnje mesečne seje, ki se bo vršila v nedeljo 9. novembra ob dveh popoldne v navadnih prostorih. Za rešiti bo več važnih zadev v kontekstu društva in Jednote. Na omenjeni seji bomo ustanovili tudi angleško poslujoče društvo, ako se je bodo udeležilo dovolj mladine. Stariši so proseni, da privedejo na sejo svoje sinove in hčere, da se jih organizira v angleško poslujočem društvu. To bo v korist vsega članstva, posebno pa v korist mladini sami. Mladina bo moralna prijeti za nami. Ko se bomo mi starejši drug za drugim umaknili s pozorišča, bodo morali pač naši mlajši vzeti v roke vodstvo in upravo organizacije. Zato jih moramo vpočeli, člani in nečlani, v tej okolici, so vabili na posetijo to veselico. Za postrežbo bo skrbel v to izvoljeni odbor.

Joseph Zidar, član društva št. 209 JSKJ.

White Valley, Pa.

Napredek, št. 209 J. jednote priredi v soboto 9. novembra zvečer svojo prvo v tej sezoni, in sicer v vseh prostorih. Člani našega društva, ki se te veselice, pličajo po en dollar, da pa 50 centov v družbi blagajno; izvzeti so le člani. Čisti dobitek je namenjen za posetijo to veselico. Za postrežbo bo skrbel v to izvoljeni odbor.

Joseph Zidar, član društva št. 209 JSKJ.

White Valley, Pa.

Enkrat vabil člane društva št. 128 JSKJ, da se po možnosti vsi udeležijo prihodnje seje dne 9. novembra in da privedejo vsaki vsaj enega mladega kandidata ali kandidatno seboj. Po seji priredi društvo prosto malo zabavo. Na razpolago bo dober prigrizek in tudi kaj za primočiti, pa prijetljivo se bomo pogovorili eno ali drugo. Torej, na svodenje! Z bratskim pozdravom,

Joseph Anzelc, tajnik dr. št. 128 JSKJ.

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostiln, dva parna mlini in več druge obrti. Kraj, ki leži na planoti 186 metrov nad morjem, je postal priljubljeno letovišče Tržičev. V Komnu se je križata glavni cesti: Dornberg - Sežana in Rihemberk - Nabrežina. V trgu je precej uradov. Posojilnici imajo dve.

(Dalej na 6. strani)

Načrt za letališče med Ajševico in Šempasom je rimska vlada končno odobrila. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča.

V Gorici sta umrla dva dobro znana krčmarja Fran Kos v ulici Brigata Pavia, ki je slovel svoj čas kot izvrsten tenorist, in Peter Biteznik na "Cinigrofu".

Komen je središče spodnjega Krasa. Razvila se je šele zadnjih 50 let pred vojno. Prebivalcev ima 880 v 185 hišah. Po večini so poljedelci, marljivi in vtrajni, čeprav se morajo boriti za vsako ped zemlje. V Komnu je 6 trgovin, 2 mesnici, 6 gostil

Lea Fatur

VILEMIR

POVEST IZZA TURŠKIH BOJEV

(Nadaljevanje)

Donele so zdravice, vrata tabora so bila odprta, berač in plemič sta danes gosta Rihenberškega.

Po cesti iz Kranjske je prihajal truden potnik na trudnem konju. Spremljala sta ga dva stara hlapca. Ustavl se je pri rajočih pod lipo in vprašal, kaj praznujejo? "Naš gospod je našel izgubljenega sina," so mu odgovarjali in pili in plesali naprej. Mladenci je jahal skozi tabor, oddal hlapcu konja in šel za šumom veselja, ki mu je donel na uho, kakor k molitvi zbranemu glas posvetne godbe. Rdeča je videl lica, svetle oči, dvignjene kupe. "Na zdravje Vilemira!" je šumelo po dvorani, hitelo skozi okna do tlačanov... In stotero grl je ponavljalo ta klic. Je-li to vitez Radivoj, ki sedi tako veselega lica sredi mladenke in mladeniča? On je—že gleda umno oko neznanega gosta—blisk spoznanja spreleti obraz, roka se siri v objem. "Janko, Šenkov Jankol!" je šumelo omizje. Nekoliko večji je postal—zgodnja žalost in želesna volja sta vtisnili resen pečat v mledo čelo.

Vilemir ga je objel, pa Janko ni mogel spoznati brežiškega tlačana. Zelo je bil vesel, ko ga je prepoznał in slišal, da ga spremi junak na Turško. Odkupnino je nabral—težavo, ali vendar...

Tudi Amra se je razveselil Janka. Zasijale bodo carigradske strehe željnemu pogledu nasproti, zašumelo bo morje... Mogočnost in bogastvo islama mu prežene v duši roječi nemir... Radivoj je posadil Janka k Vilemirju. Tožni mladenič ni prinašal dobrih novic. Pretekli mesec so bili udrli Turki na Kranjsko. Drvili so do Ljubljane. Meščani so se zaprli za zid. Ljubomira Ljubograjska je hotela ravno na lov ali kam. Prijedzila je pred ozidje, in so jo ujeli Turki. Braniila se je hrabro, izdrla je Turku sabljo in ga oprasnila... Turki so opustošili tudi okolico ljubljansko in divjali po bedni Dolenjski... Vilemir je poslušal vneto in rekel priovedovalcu:

"Janko, ko prideva na Turško, rešiva hrabro deklico."

Gostje so se smejali odločnim besedam. Dornberški je zmajal z glavo, strici pa je menil zopet odvažno:

"Izvrstno, Vilemir! Dolžnost vitezov je reševati in ščititi slabotne. Ime Ljubograjskega mi je znano, spominjam se, da sva se bila nekje proti Turku."

Po vipavskih in drugih cestah je dirjal sel iz Gorice. Konje se je penil—jezdlec ga je ustavljal le za hip po selih in gradovih... Zakričal je par besedi in vse se je razburilo... Sedli so konje, opasovali sablje. Zene, otroci in starčki so hiteli v tabore, v gradove...

Planil je sel skozi odprta vrata tudi v rihenberški tabor, zakričal je in hotel k rajočim pod lipo... Zastal je hipoma ples, umolknila je godba... Vse je hitelo v grad po orožje in povelje... Naglo so se poslavljali gostje... Solzne so se objemale ženske... V njih veselje je šinila kot grom vest kapetanova: "Turek je udril na Goriško!"

IX.

Zorelo je žito, rumeno sadje. Nanovo krite, pobljene cerkvice so pozdravljale raz grite, po dolih so se dicle nove lesene ali kamnite hišice, marljivo je pojavil tlačan za živino in poljem, graščak po zabavi in opravilu. Pa odpril je turški zmaj svoje brezdanje, široko želo, in zopet so zastokale slovenske pokrajine. Mir je sklenil kralj Matjaž z Mohamedom. Od Ogrov neovirane so drvile divje trume skozi Hrvaško na Kranjsko, se razlike po Stajerski, Koroški, drle skozi Dolenjsko na Goriško. Več tisoč turbana je požigalo in plenilo po Kranjskem. V Šiški pred Ljubljavo so se utaborili, požgali predmestja in staro cerkev sv. Petra, ter napadli mesto. Trden je bil mestni zid, pogumni bramborci, vroče svinčenke... Turki so se umikali v svoj tabor. Pogumno so planili meščani nanje in jih prepodili. Navduševal in vodil je meščane plemič Ljubograjski, ki je hotel rešiti svojo, od Turka uplenjeno hčer iz njegovih rok. Ali Turek ni izpustil svojega plena, Ljubljanci pa je bila le peščica proti vragu. V obupu očetovskega srca je hotel Ljubograjski sam za oblakom nevernikov—s silo ga potegnili tovariši za varni zid.

Drug oddelek—kakih deset tisoč Turkov—se je podil skozi Dolenjsko na Goriško in hotel mimo goriških gradov proti beneški zemlji. Vojvoda Benečanov, hrabri Antonio de Verona, jih je čakal pri Vilešu s šest tisoč možmi in branil prehod čez Sočo. Turki so pobili neustrašenega vodja in polovico mož. Pa ostala je še druga polovica hrabrih junakov in branila prehod s svojimi telesi. Že je padlo brez števila Turkov—škoda, da teče zman kriprakovih sinov... Opustili so pohod na Beneško in hoteli mimo Gorice proti Kanalu. Pod Solkanom so jih čakali s svojimi praporji, od kapetana v naglici zbrani bližnji goriški in furlanski plemiči. Pozivu Feba della Torre so se odzvali Dornberški, Rihenberški, Cvetroški, Štanjelski, Vipavski, Korminski, Črniški, Svetokriški, Vogerski, Pevmski in drugi vitezi-junaki.

Po starem običaju so se zbirali podložni ene gospoščine okrog svojega vojaškega voza, na katerem je bilo visoko drevo, na vrhu drevesa križ, na križu prapor. Krepke pesti tlačanov so še stiskale stari bat, toporico, sulico ali gorjačo. Plačani vojaki Goriškega in grajski hlapci so nosili puške in meče. Hrabro, toda majhno krledo. Strnili so se v trden zid. Pešči so stali kot stebri, konjeniki kot stolpi. Z vihajočimi zastavami, z divjim krikom, z rotovanjem bobnov in talasov, je pridivjal turški naval... Trden je bil zid, pa omajal ga je besni naval... Po bliskovo so letele sulice, meč je udarjal ob sabljo, puške so pokale... Padali so Turki, pa nadomestili so jih drugi, gazeče čez njihovo trupla... Luknje so se delale v branečni zidu—vrag je prodrl vrste, nastalo je splošno rvanje in klanje. Vojaki so vrgli strani puške in se lotili meča. V potokih je tekla kri-trupla so padala v zeleno Sočo. Kdo bi prešel od junaških rok odsekane turške glave? Si jih li štela ti, hčerka planin, krasna Soča? Fordeli so tvoji prozorni zelenkasti vali, pordeli, ker so zibali, nosili nebroj mrljev... Strašan kot sam bog Davor je sedel Rihenberški na ponosnem vrancu. Nagel kot jezen blisk je švigel Turkom že znani meč, valovila perjanica, treskale oči... Najboljši turški vitezi so valili na njega in so popadali pred njim. Beg v škrlnati dječermi, na krasnem doratu, se je vrgel nanj. Bogata je bila oprava Turkova, urna njegova roka, a še urnejša Radivojeva. Treskali so udarci, zvenel je meč ob sablji.

(Dalej prihodnjie)

GLASOVI Z RODNE GRUDE

(Nadaljevanje iz 5. strani)

V Škofijah so sami mali hišniki s kako pedjo zemlje. Dela iščejo po ladjedelnicah in pri zidarjih, žene so perice. Dokler je bilo v Trstu dosti dela, so že živel, ali sedaj ga ni in prednost imajo v mestu živeči delavci, večinoma iz starih provinc, radi česar se širi po bližnji in daljni okolici brezposelnost. Od kar ne dela več oljarna v Žavljah, jih je prav mnogo brez posla. Deževno vreme je močno oviralo gradnjo letališča pri Orehu ter je tudi tam odpadel zasušek.

V Kobdilju na Krasu je pogorela hiša št. 10, last Filipa Mahniča. Poslopje je zgorelo do tal. Škode je 50.000 lir. V tej hiši se je rodil škof Anton Mahnič.

Ceste v Dol. Cerovem v Brdih so strašne. Občinari so že ponovno opozorili občinskega načelnika, da bi dal cestno razvalno popraviti, pa zmanj. Cesta od šole v Gor. Cerovem je pravi hudournik.

Učiteljica Marija Rutar je premesčena iz Otaleža v Marke, učitelj Stanko Murovec iz Lokača v Bazilkato in učitelj Fr. Valas iz Kala-Koritnice tudi v zadnjem provinco.

V tečaju za predvojaško vežbanje v območju 59. legije na Krasu se je priglasilo doslej že nad 350 mladeničev. Tečaji bodo v enajstih kraških in šestih postojanskih krajih.

63 kg težka jedilna buča, vse-kakor velik uspeh umnega po-jedelstva, je bila vzgojena bliži-Sv. Lenarta iz semena kupljenega v Mariboru pri trgovcu g. Berdaju v Gradu, ki ima bučo tudi razstavljen.

V Trebči staroslavnem rudarskem okrožju Južne Srbije, kjer so že stari Feničani in za njimi Rimljani kopali svinice in baker, se je vršila dne 10. oktobra pomembna svečanost. Bil je namreč otvoren novi rudnik, ki so ga vzel i vzhak Angleži.

Kmetovec Božo Gjuka iz Kostanjice je kupil te dni od kmetovalca Bože Uglja njegovo ženo za sto dinarjev. Žena je bila s tem zadovoljna in se je takoj preselila v dom Bože Uglje. Že v prvih dneh pa je prišlo med Ugljem in njegovo kupljeno ženo do hudega prepričja, pričemer je Ugalj kupljeni ženo okril z nožem. Tako je ta reč prišla sodniji na ušesa.

Te dni je prispol v Beograd glavni ravnatelj parobrodarske družbe "Jugoslovenski Lloyd" g. Banac. Prišel je v Beograd zlasti zato, da se zahvali kralju, ki je dovolil, da se novi parobrod "Jugoslovenskega Lloyda" krsti na ime kraljice Marije. To bo največji in najrazkošnejši parobrod "Jugoslovenskega Lloyda," ki bo služil samo potniškemu prometu. Odhodno pristanišče bo Sušak. Posredoval bo potniški promet z Levanto do Pireja. Ladja bo imela samo prvi razred. Cena za eno potovanje bo znašala 3.600, za posebno lukzusne kabine pa 4.600 Din.

Na večer 8. oktobra je divjala nad Kočevjem in okolico silna nevihta z nalinji. Vse ulice so bile preplavljene, vmes pa je blisko in grmelo, da je bilo groza. Okoli pol 20. se je stresla zemlja od silnega treska. Treščilo je v hiši posestnika Lojzeta Zagarija v Gorenji vasi nad Staro cerkvijo. Udarec strelje je bil čudovit in po srečnem naključju ni napravil večje škode.

Strela je udarila skozi leseno streho, šla najprej po tramu, ki ga je obzgala in razklala, do poda, kjer je bilo nekaj suhega koruznega listja, ki se je takoj vnelo. Baš tedaj, ko je treščilo, je bil na podstrešju sin, ki je ogenj takoj pogasil. Lahko bi zgorela hiša in morda še precej sen del vasi. Skozi pod je u-

rila iskra na zunanj stran zidu, Sottosantijetičen, si je pač lahko predstavljati, kako ogorčenje je izvajalo njegovo nečloveško postopanje med prebivalstvom. Na vse pritožbe, ki so jih roditelji nesrečne dece pošljali šolskemu nadzorniku v Vipavo, ni bilo nobenega odgovora. Šolska oblast v Trstu pa se sploh ni zmenila za pritožbe uboge slobesne raje. Šele na ponovne sadistične zločine, ki jih je začrnil Sottosanti in katerih sploh ni mogoče opisati, je interveniral vippavski glavar in vsaj za nekaj časa omejil početje ubitega Sottosantia. Zadeva pa je kmalu zaspala in Sottosanti je pričel zopet s staro praksjo, dokler ni bil ustreljen iz loske puške, kar še posebno ojačuje domnevo, da gre za osebno maščevanje zaradi tega njegovega postopanja, ne pa za političen atentat.

Poljski letoviščarji v Jugoslaviji. "Kuryer Warszawski" objavlja statistične podatke o posetu poljskih letoviščarjev v Jugoslaviji, ki je letos dosegel lepo število nad 6.000 oseb. Poset Poljakov v Jugoslaviji se je v zadnjih treh letih potrojil.

Znani pariški književni tedenik "Les Nouvelles Litteraires" je priobčil v številki z dne 11. t. m. daljšo beležko o našem pesniku Antonu Aškeretu, in sicer na podlagi studije Umberta Urbanija v rimski "Rivista di Letteratura Slave." Pariški list daje francoskim čitalcem izvleček iz te studije o slovenskem pesniku, ki je po njegovi sodbi "vsekako ena najzanimivejših, dasi najmanj znanih pesniških figur v Evropi."

Vprašanje latinice v Boigarji. Poleg sovjetske Rusije se tudi v Bolgariji bavijo z načrtom, da bi cirilico nadomestili z latincico, vendar to vprašanje za se-daj še ni pereče in se razpravlja bolj iz teoretskih ozirov. Revija "Balgarska Kniga" je nedavno priredila anketo o vprašanju latinice ali cirilice. Oglasili so se ugledni možje z raznih področij narodnega življenja. Njih mnenja so zelo deljena. V teoriji je sicer marsikdo za latinico, v praksi pa bi imel stol posmislikov. Predvsem poudarjajo, da bi zadeva postala bolj aktualna, če bi v Rusiji in Jugoslaviji že odpravili cirilico.

V zvezi z atentatom na fašističnega učitelja Sottosantija in novimi preganjaji Slovencev v Julijski Krajini, poročajo zagrebške "Novosti" zanimive podrobnosti o ozadju tega atentata. Učitelj Sottosanti, ki je prišel v Vrhpolje iz Sicilije, je bil zaradi svojega postopanja s šolsko mladino zelo osovražen. Prenavljen je bil v Vrhpolje nekako pred kakim letom dni iz Cola, kjer je služboval pri tamošnji milicijski straži. Ob prihodu v Vrhpolje je bil tak siromak, da se je ljudem močno smilil, ker ni imel niti toliko, da bi se mogel pošteno najest. Nasi ljudje so ga ljubezni sprejeli ter mu nudili celo brezplačno hrano in stanovanje. Sprva se je kazal hvalenega, kmalu pa se je docela spremenil ter pričel slovensko deco, ki ga ni razumela, ker je govoril samo italijansko, posovati z izrazji, kakršni so "slovenski pohabljeni," "proklete svinje" in slično. Otrok, ki je spregovoril med posetom samo eno slovensko besedo, je bil kaznovan z 20 do 40 udarci po prstih. Nekega dne je pretepel neko deklico tako silno, da je obležala nezavestna in jo je nato še obdelaval s svojimi okovanimi čevljimi.

Stariši so odvedli trpinčenega otroka na okrožnemu zdravniku v Vipavo, ki pa je odklonil vse predočevanje z izgovorom, da se ne peča s šolskimi zadevami. Često so se dogajali tudi primeiri, da je učitelj Sottosanti pljuval otrokom v usta, če so sprevorili kako slovensko besedo. Stariši so počeli trpinčenega otroka na okrožnemu zdravniku v Vipavo, ki pa je odklonil vse predočevanje z izgovorom, da se ne peča s šolskimi zadevami. Često so se dogajali tudi primeiri, da je učitelj Sottosanti pljuval otrokom v usta, če so sprevorili kako slovensko besedo.

V težkih urah, ko se ljubeči ločijo za vedno, ne pozabite, da potrebne pogrebne posle oskrbi rojaki, razumne Vaše težnje in boli ločitve. John Stampfel registriran embalmer pri L. L. Wildermuthu, lastniku "Pogrebne doma," Rock Springs, Wyo. (Tel. 38).

vaško-jugoslovenska liga v Pragi je sklenila posredovati pri najboljših domačih obrtnikih, da sprejmejo 100 vajencev iz Jugoslavije. Ministrstvo socijalne politike je že odobrilo to akcijo, večejo pa na pogoj, da se bodo strinjale z njo tudi de-lavske strokovne organizacije. Na Češkoslovaškem pripisujo tej akciji velik pomen za razširjanje gospodarskih stikov med obema državama, kajti ko

se je letos mudila v Pragi v Jugoslaviji, skupina obrtnikov iz Jugoslavije, so sklenili na vele-slavje, skor za en milijon krov kupuje. ——

JUGOSLOVANI V ARGENTINI

Glasom neke statistike je Argentini 80 tisoč jugoslovenskih izseljencev. Največ, in sicer 27 tisoč, jih je v provinci Santa Fe.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih državah

je pripravno in koristno za vas, ako se poslužujete naše banke za obrestno-nalaganje in posiljanje denarja v staro domovino. Pri nas maloženi zneski prinašajo obrestno 4% na vlogi, vse obrestno 2% na vlogi, vse obrestno 3% na vlogi.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljencev točno v počitnih zneskih, kakor so izkazani na prihodnih potrošiljih. Naslovljenci prejmejo torek denar doma, brez zamude časa, brez nadaljnje potov v stroških.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljencev in zgoraj navedenimi posti, katere dostavljajo posiljalcem v dokaz pravilnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesrečne načini na delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji v staro domovino.

Nujna nakazila izvajajo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

Sakser State Bank

82 Cortlandt St. Tel. BArclay 0380 NEW YORK, N. Y.

ANTON ZBAŠNIK

Slovenski Javni Notar